

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO ZAŠTITE
OKOLIŠA I ENERGETIKE

Prilagodba klimatskim promjenama

Žana Počuča

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike

Uprava za klimatske aktivnosti, održivi razvoj i zaštitu zraka, tla i mora

LIFE tematski info dan
Zagreb, 28.3.2017.

- Pariški sporazum (2015.) – uz što brže smanjenje emisija <--> ojačati sposobnost društva za nošenje s utjecajima klimatskih promjena
    - stupio na snagu 4. studenoga 2016.
    - potписан 22.4.2016.; Zakon o potvrđivanju Pariškog sporazuma (17.3.2017.)
  - Strategija EU za prilagodbu klimatskim promjenama (2013.)
    1. poticanje aktivnosti u državama članicama (usvajanje nacionalnih strategija i akcijskih planova, aktivnosti na lokalnoj razini, osiguravanje finansijskih sredstava npr. kroz LIFE)
    2. identificiranje i popunjavanje „rupa” u znanju (poticanje istraživanja, Climate-ADAPT platforma)
    3. integriranje prilagodbe u važne sektorske politike (npr. poljoprivreda, infrastruktura...)
- Ključni dokument na EU razini koji daje smjernice vezane uz aktivnosti prilagodbe klimatskim promjenama.

Strategija održivog razvijanja Republike Hrvatske (2009.)

- prilagodba klimatskim promjenama – jedan od glavnih **preduvjeta** za budući razvoj
- „...potrebno poduzeti značajne mјere kako bi se ublažio njihov učinak i razmjeri tih promjena“

Zakon o zaštiti zraka (NN 130/11, 47/14) :

- propisuje obavezu izrade **Strategije prilagodbe klimatskim promjenama za razdoblje do 2040. s pogledom na 2070. godinu** s akcijskim planom
- prepoznaje ranjive sektore (hidrologija i vodni resursi; poljoprivreda i ribarstvo; šumarstvo; biološka raznolikost i prirodni ekosustavi; biološka raznolikost i morski ekosustavi; obala i obalno područje; turizam; ljudsko zdravlje) i propisuje obavezu poduzimanja mјera prilagodbe u njima

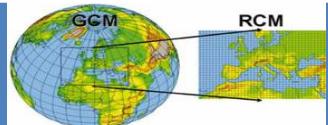
Strategija prilagodbe klimatskim promjenama

Naziv projekta	Strategija prilagodbe klimatskim promjenama		
Trajanje projekta	17. svibnja 2016. – 17. studenoga 2017.		
Financiranje	Prijelazni instrument		
Korisnik		Ugovaratelj	
Projekt Strategija prilagodbe klimatskim promjenama	Oprema za klimatsko modeliranje <i>(High Performing Computing System, HPC)</i>	Jačanje kapaciteta i izrada strategije	Edukacija stručnjaka i jačanje svijesti
			Izrada Strategije prilagodbe klimatskim promjenama

web stranica projekta: prilagodba-klimi.hr

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama

Glavni rezultati projekta

Provedeno klimatsko modeliranje; prikupljeni podaci o promjeni klimatskih parametara do kraja 21. stoljeća

Procijenjen utjecaj i ranjivost pojedinih sektora na klimatske promjene

Prijedlog mjera prilagodbe po sektorima

Analiza troškova i koristi

Nacrt Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. s pogledom na 2070. i nacrt Akcijskog plana

- Radna verzija Strategije – Zelena knjiga
  - Nacrt Strategije – Bijela knjiga
  - Nacrt Akcijskog plana za petogodišnje razdoblje

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama

Zelena knjiga - lipanj 2017. godine

- objava na web stranicama Ministarstva i Projekta
- prikupljanje komentara i prijedloga

Bijela knjiga - rujan 2017. godine

- savjetovanje sa zainteresiranom javnošću (e-Savjetovanja)
- dovršetak – studeni 2017. godine

Akcijski plan

- usporedno s Bijelom knjigom; dovršetak studeni 2017. godine

Integracija prilagodbe klimatskim promjenama u:

- SPUO, PUO, elaborate zaštite okoliša
- strateške dokumente, akcijske planove
- lokalne razvojne dokumente, ...

Edukacija stručnjaka koji izrađuju dokumente ili trebaju u svojem radu u obzir uzimati prilagodbu klimatskim promjenama; treninzi/seminari za pojedine skupine dionika (npr. za pojedine sektore)

Edukacija i informiranje o klimatskim promjenama, njihovom utjecaju i mogućnostima prilagodbe

Informiranje o strategiji prilagodbe klimatskim promjenama i njenoj primjeni na lokalnoj i regionalnoj razini; izrada lokalnih i regionalnih akcijskih planova

Provedba konkretnih mjera iz strategije i akcijskog plana

Korisne poveznice

- Ministarstvo zaštite okoliša i energetike

<http://www.mzoip.hr/hr/klima/prilagodba-klimatskim-promjenama.html>

- Strategija prilagodbe klimatskim promjenama - Projekt

<http://prilagodba-klimi.hr/>

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA I PREROĐE

Tražiš
Slike

Zelena knjiga
Kritično staklenički plinovi
Prilagodba klimatskim promjenama
Sustav izgovara emisija stakleničkih plinova
Zaštita stanišnog slijega i izvorači stanišnički plinovi
Obravljivi izvor
Održiva proizvodnja i potrošnja
Održiva razvoj
Strategija, planovi i programi
Obrada i očuvanje
Propisi i međunarodni ugovori
Dokumenti i istraživačka
Kontakt

Kontakt
- Obrana i primjene za život
- Obravljivo
- Publikacije
- Propisi i međunarodni ugovori
- Započetnica
- Zemlje i voda
- Obrada i očuvanje
- Prava na prirodnu informaciju
- Sustav za zaštitu i očuvanje prirode

Prilagodba klimatskim promjenama

Istraživanja potvrđuju da se značajno poveća globalne temperature zraka preko tisuća godina u dobiti dosegaju, to jest od 1901. do 2010. godine. Za dovet od deset godina u razdoblju 2001. – 2010. temperatura zraka je bila iznad prosječne, a najveći početak rast je bio 2010. godina u kojem je prosječna temperatura u Hrvatskoj bila 1,5°C.

Medunarodno tijelo za klimatske promjene (IPCC – Intergovernmental Panel on Climate Change), 2012. godine objavilo je svoju 5. izlogodbu na kojoj su radili stručni znanstvenici iz cijelog svijeta, a koje daje jošuti i aktuelan pogled trenutnih znanstvenih podataka vezanih uz klimatske promjene. U izlogodi se navodi da klimatske promjene imaju širok utjecaj na ljudske i prirode sustave te da će nastavak emisija stakleničkih plinova uokolo dobiti zagrijavanje i uvelikom obliku i negativne utjecaje na ljudske i ekosustave. Organizacije klimatske promjene zadržavaju smrštanjem emisija, zajedno s prigodom klimatskih promjena, mimo zadržanje emisija.

Zbog svojih klimatskih i geografskih odličja Hrvatska je pripremila kao dio Evropske mreže na klimatske promjene s kojima se vež i susjedi. Nade se očekuju velik porez na razine mora, promjene padobanja i izgradnjom obrazaca morfološke rile zbog zagrijavanja morse vrlo, često su odmereni utjecaji na hidrologiju i vode resurse, klimatska, poljoprivredna, hrvatskih zemalja itd. Stoga je ključno, interesantno i važno smrštanje emisija stakleničkih plinova, pripremati učlanjivanje posjednika te projektnu i smanjivanju rizika od klimatskih promjena.

Detaljnije informacije o očekivanim utjecaju klimatskih promjena u Republici Hrvatskoj mogu se pronaći u 6. nacionalnom izlogodu prema UNFCCC.

Projekti i zadanične strategije prilagodbe klimatskim promjenama
Kako će klimatske promjene utjecati na društvo?
Zašto su moramo prilagoditi?
Tko treba što poduzeti?
Prilagodba u Evropskoj uniji

Prilagodbi klimatskim promjenama

STRATEGIJA PRILAGODE KLINMATSKIM PROMJENAMA

Jedinstveni Ministarski izvještaj o prilagodbi klimatskim promjenama te priprema
Način izradjivanja prilagodbe klimatskim promjenama

Projekt pripreme
Projekt pripreme
Pridruži se
episa

Glavni meni
Napuni
Vijesti
Zadaničnosti
Galerija
Dokumenti
Komunikacija
Pozicije
Prijava

O projektu
Zadanični raspored
Kontakt
Za vidi
Informacija
Kontrola poslovanja

O projektu
Za poslovne Ministarstva jedinstveni ministarski izvještaj o prilagodbi klimatskim promjenama te priprema
strategije i zadanične strategije klimatskih promjena, koji se finansira izredovno iz
Priručnik za izradu klimatskih promjena
22.06.2016.

Najnovije
Gospodarstvo i život, Kulturni informacijski centar, radionica za obnovljivo-je
naučeno i obrazujući izvještaj te za
zamjenjivanje prirodnih i umjetnih klimatskih
promjena i u smislu prilagodbe
klimatskim promjenama

Vijesti
8

Stranice Europske komisije – EU Strategija i prateći dokumenti

Climate-ADAPT platforma

- baze podataka, primjeri dobre prakse, informacije o državama članicama, informacije o financiranju, smjernice za izradu dokumenata i svi ostali podaci relevantni za prilagodbu klimatskim promjenama

The screenshot shows the European Commission's Climate Action website. Key sections include:

- EU Strategy:** Includes links to the 2030 package, 2030 framework, 2030 indicators, greenhouse gas monitoring and reporting, Emissions Trading System (EU ETS), Effort Sharing Decision, Low Carbon Technologies, Transport, Protection of the ozone layer, Fluorinated greenhouse gases, Forests and Agriculture, and Adaptation to climate change.
- Adaptation Strategy:** Links to Council conclusions on the EU adaptation Strategy (18/06/2013) and EU Adaptation Strategy Package (16/04/2013).
- White Paper:** Links to COM(2008)9147 - White Paper on adapting to climate change (03/04/2009), SEC(2009)0387 - Impact assessment on the White paper on adapting to climate change (03/04/2009), SEC(2009)0388 - Executive summary of the impact assessment (03/04/2009), SEC(2009)0389 - Executive summary on the White Paper (21.4k) (03/04/2009), and SEC(2009)0390 - Consultation notes on adapting to climate change (03/04/2009).
- Latest news:** Includes a large image of a tree in a landscape, a link to the EU Climate Action and Energy Committee meeting (03/03/2014), and a link to 16/03/2014 - 100 European cities sign up to action on climate change.
- Latest events:** Includes a link to 26/04/2012 - Launch event: EU strategy on adaptation to climate change.
- Latest consultations:** Includes a link to 28/04/2014 - Policy paper on Water, Coasts and Marine issues.

The screenshot shows the European Climate Adaptation Platform (Climate-ADAPT) website. Key features include:

- Home page:** Features a large image of a modern building, a search bar, and links to Adaptation information, EU Adaptation Policy, Countries, regions, cities, Tools, Links, and Search the database.
- About Climate Change Adaptation in Europe:** A detailed description of the platform's purpose and services.
- SEARCH THE CLIMATE ADAPTATION DATABASE:** A search interface with fields for Sector (Agriculture and Forest, Biodiversity, Coastal areas), Country (Albania, Austria, Belgium), and a SEARCH button.
- Tools and Resources:** Includes a "New to adaptation? Use the Adaptation Support Tool" section with a numbered diagram, a "What are European countries doing?" map, a "Find case studies on adaptation in Europe" map, and a "Share your information" section.
- News, Events, EU sector policies, and EU information systems:** Sections featuring recent news items, event details, policy documents, and information on various EU sectors like Agriculture & Forestry, Water management, and WISE.

http://ec.europa.eu/clima/policies/adaptation/documentation_en.htm

<http://climate-adapt.eea.europa.eu/>

You are here: [Home](#) / [Countries, regions and cities](#) / [Country Information](#) / [Croatia](#)

Last update: 10 Mar 2017

[Summary](#)[Policy & legal framework](#)[Sectors & actions](#)[Assessments](#)[Engaging stakeholders](#)[Contact](#)

Item	Status	Links
National Adaptation Strategy	• Being developed	<ul style="list-style-type: none"> • Details available here
Action Plans	• Being developed	
Impacts, vulnerability and adaptation assessments - National (screening NAS) - Sectoral & Other (territorial)	• Currently being undertaken	<ul style="list-style-type: none"> • Human Development Report for Croatia – A Climate for Change: Climate change and its impacts on society and economy in Croatia (2008) • Croatia vulnerability assessment
Research programs - National Programmes - Key research initiatives (added value)	• Currently being undertaken	
Climate Services / Met Office - Observation - Climate projections and services	• Established	<ul style="list-style-type: none"> • Meteorological and Hydrological Service
Web Portal(s) / Adaptation platform(s) (5a)	• Online/Being developed	<ul style="list-style-type: none"> • NAS development – Project webpage • Ministry of Environment and Energy – Adaptation to Climate Change
Monitoring, Indicators, Methodologies	• Being developed	<ul style="list-style-type: none"> • Croatian Agency for the Environment and Nature - Climate Change Indicators • Croatian Agency for the Environment and Nature - National List of Indicators (including Climate Change)

You are here: Home / EU adaptation policy / EU funding of adaptation / LIFE Climate

LIFE Climate

LIFE Climate Action is a new sub-programme of the LIFE Programme for Environment and Climate Action for 2014-2020 with a budget of € 864 million (25% of the total LIFE Programme). LIFE Climate Action is the only EU programme dedicated to developing innovative responses to the challenges of climate change across the EU. It supports the implementation of the strategic priorities of EU climate policy within the Union and is therefore also an important element of the overall mainstreaming of climate action within the EU-budget.

The [LIFE Multiannual Work Programme 2014-2017](#) sets out the priorities for the implementation in the first 4 years with a budget of €449 million. € 190 million from LIFE budget could be spent on adaptation action across the EU territory for the period of 2014-2017. LIFE Climate Action has four main instruments relevant for adaptation in the next period:

- Action grants for projects in Member States for low carbon, climate resilient action with a demonstrative, best practice or innovative nature to support mainstreaming of climate objectives at local level and to support better governance and information on climate policies and action.
- A new pilot financial instrument to test and demonstrate innovative financing approaches for projects promoting the preservation of natural capital and adaptation to climate change, in particular by developing, testing and demonstrating ecosystem based approaches for climate change adaptation.
- Operational grants to non-governmental organisations (NGOs) operating in the field of environment and climate action and policy development at European level;
- Integrated projects implemented on a large territorial scale (regional, multi-regional, national or trans-national scale) environmental or climate plans or strategies required by specific Union environmental or climate legislation, developed pursuant to other Union acts or developed by Member States' authorities, primarily in the areas of nature, water, waste, air and climate change mitigation and [adaptation](#), while ensuring involvement of stakeholders and promoting the coordination with and mobilisation of at least one other relevant Union, national or private funding source.

Check [here](#) for open calls and more information on the LIFE Programme in general.

The 2014 call for action grants under the climate change sub-programme is already open. The three priority areas addressed under the climate change sub-programme are mitigation, adaptation and governance and information. For the adaptation priority area, the areas of interest in which proposals are encouraged for the 2014 call are:

[cross-border management of floods, fostering collaborative agreements based on the EU Floods Directive](#)

Korisne poveznice

- Smjernice za voditelje projekata - Kako povećati otpornost ranjivih ulaganja na klimatske promjene
- Smjernice za uključivanje klimatskih promjena i bioraznolikosti u SPUO
- Smjernice za uključivanje klimatskih promjena i bioraznolikosti u PUO
<http://mzoip.hr/hr/klima/prilagodba-klimatskim-promjenama.html>

The image displays three documents from the European Commission:

- Neformalni dokument Smjernice za voditelje projekata:** Kako povećati otpornost ranjivih ulaganja na klimatske promjene. This document is associated with the European Commission logo and the text "EUROPSKA KOMISIJA GLAVNA UPRAVA ZA KLIMATSKE POLITIKU". It features a central tree graphic with various environmental icons like wind turbines, solar panels, and recycling symbols.
- Guidance on Integrating Climate Change and Biodiversity into Environmental Impact Assessment:** This document is also associated with the European Commission logo. It features a vertical grid of icons representing climate change and biodiversity concepts such as CO₂, trees, sun, wind turbines, and recycling.
- Guidance on Integrating Climate Change and Biodiversity into Strategic Environmental Assessment:** This document is associated with the European Commission logo and the word "Environment". It features a similar vertical grid of icons as the second document, including a car, a lightbulb, and a house.

Operativni program *Konkurentnost i kohezija* 2014. – 2020.

Korištenje sredstava iz EU fondova u skladu s prioritetima utvrđenima u okviru buduće Strategije prilagodbe klimatskim promjenama; do tada, okvir i preduvjeti za aktivnosti prilagodbe klimatskim promjenama određuju se prema 6. Nacionalnom izvješću RH prema UNFCCC (2014.)

Tematski prioritet 5a1 - Poboljšanje praćenja, predviđanja i planiranja mjera prilagodbe klimatskim promjenama (35.730.000€):

5a1.1. Projekt modernizacije meteorološke mreže

5a1.2. Shema za jačanje primijenjenih istraživanja za mjere prilagodbe klimatskim promjenama

5a1.3. Shema za podizanje svijesti o otpornosti i prilagodbi klimatskim promjenama na nacionalnoj i lokalnoj razini

5a1.4. Shema za izradu akcijskih planova za prilagodbu na klimatske promjene na lokalnoj razini i u ranjivim sektorima te razvoj metoda i standarda za provedbu mjera prilagodbe

Hvala na pažnji!